

ויצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק"

שנה טו'

פרשת "ויקהל פקודי-החדש"
 הפטרה: "כה אמר ה'
 כה' אדר תשפ"ג

ויצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"

ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

זמני השבת	י"ג	ת"א	ח"פ
כניסה	17:13	17:30	17:19
יציאה	18:25	18:27	18:26
ר"ת	19:07	19:04	19:03

הגיגים לפרשת השבוע

"והנשאים הביאו את אבני השוהם" (שמות לה' כז)

"והנשאים הביאו, אמר רבי נתן: 'מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה?' אלא כך אמרו הנשיאים: 'תנדבו צבור מה שמתנדבים, ומה שמחסרים אנו משלימים אותו' כיון שהשלימו הצבור את הכל שנאמר 'והמלאכה היתה דים' (שמות לו' ז) אמרו נשיאים 'מה עלינו לעשות? לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחילה. ולפי שהתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם 'והנשאים' כתיב" (רש"י)

אומר רבינו החיד"א ב"רוח חיים" שהטעם שדווקא האות נחסרה משמם הוא כיון שהאות יו"ד מורה על הענווה, וזאת כיון שהם אמרו בדרך של גאווה שהם ישלימו את החסר. וגם שאות יו"ד היא חלק משם ה' המיוחד. ולפי המובא ב"אבות דרבי נתן" שהנשיאים אמרו ש'משה יצטרך להם' ובוזה הם חטאו שחשדו במשה שהיה עושה מדעתו, וידוע שמשה היה עניו מאד, והם הקפידו עליו כיון שהוא לא התייעץ עמהם, לכן נחסרה האות יו"ד מהשם המיוחד, שהיה להם להבין שמשה עושה את הכל על פי ה', וגם הוא היה עניו, ולכן נחסרה האות יו"ד שהיא מורה על הענווה.

"ראו קרא ה' בשם בצלאל" (שמות לה' לו)

מסביר ה"משך חכמה" שבצלאל זכה לחכמה וידע לבנות את המשכן בזכות מסירות הנפש שלו. ומסירות נפש צריכה להיות בפשטות ובתמימות שלא בחקירה והתחכמות יתירה. ועשה זאת כמו שיהודה (נחשון בן עמינדב) מסר את עצמו בים וגילה מסירות נפש, וכמו שחור מסר את עצמו בחטא העגל. כי החקירה היא גורם המעכב את האדם מלמסור את נפשו על קדוש ה', כעדות יעב"ץ החסיד. לכך אמר הכתוב שכיון שהם לא חקרו ולא התחכמו יותר מדי, לכן זכו ל"וימלא אתו... בחכמה בתבונה ובדעת".

"הוא ואהליאב בן אוזיסמך למוטה דן" (שמות לה' לז)

אומר ה"כלי יקר" ש"אחיסמך" נקרא כך על שם שהוא יבנה את אהל מועד לאבינו שבשמים, ועל שם זה הוא נקרא בשם "אהליאב בן אחיסמך" כי האוהל שהוא יבנה, שם הוא המקום של סמיכות האחים, דהיינו השכינה עם ישראל, כמו שכתוב "למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך" (תהלים קכב' ח) וכן כתוב "אחותי רעיתי" (שיר השירים ה' ב), "למוטה דן" כיון שדן נמשל גם הוא לגור אריה שנאמר "דן גור אריה" (דברים לג' כב) על כן מן הראוי שהוא יבנה את המזבח שנקרא "אריאל". עוד מוסיף ה"כלי יקר" על "יהודה" ו"דן", שבצלאל היה משבט יהודה ואהליאב היה משבט דן, מרמזים לשני שמותיו של הקב"ה ה' ו"א-להים" הראשון שם של "רחמים" והשני שם של "דין", שאת שמות אלו שיתף הקב"ה וברא בהם את העולם, כך גם המשכן הזה, העשוי על תמונת כל העולמות, נעשה על ידי "יהודה" אשר כל השם של רחמים כלול בשמו, ועל ידי "דן" המורה על מדת הדין, כי בשני שמות אלו יצר ה' את עולמו, ובשנים אלו נעשתה תמונת העולם, דהיינו המשכן, על ידי השבטים "דן" ו"יהודה". לכן נאמר "ראו קרא ה' בשם" וסוד זה הוא נכון וברור, וכדי להדמות מכל וכל את בנין המשכן אל בנין העולם צוה משה להכריז "איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה" וכל כך למה? וכי עשו עבירה שהיו מביאים יותר מכדי הצורך? אלא לפי שראה משה שציוור בנין זה הוא תבנית בנין העולם בכללו ואמרו חז"ל (חגיגה יב) שכאשר ברא הקב"ה את העולם, היה העולם מרחיב והולך עד שגער בו הקב"ה ואמר לעולמו די. כך כאשר ראה משה שהדבר הזה הולך ומתרחב לאין תכלית, וא גער בהם לומר "אל יעשו עוד מלאכה" כמו שעשה הקב"ה ביצירת העולם.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זע"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז
תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
 תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

נא לשמור על קדושת הגליון

"קוֹזוּ מֵאֲתֶכֶם תִּרְוַמָּה לָהּ" (שְׁמוֹת ל"ה ה')

אומר הנצי"ב מוולוז'ין ב"העמק דבר" שהלשון "קחו" משמעותו שאם לא יהיו נדבות למשכן יש לגבאי הצדקה זכות לקבוע סכום, ולגבות את הסכום שהם קבעו בעל כורחם של הנותנים. ומה שכתוב "אתכם" משמעותו שיהיו הגבאים מכם דווקא (קידושין עו:): "כי אין ממנין גבאי צדקה אלא מישראל". ומה שנאמר "כל נדיב לב יביאה" בא לבאר שלא ישלח האדם את נדבתו על ידי שליח אלא הוא יביאה בעצמו. וזה כדי שיראו המקבלים אם הוא נותן בנדיבות, או אולי רק מפני הבושה מחבריו המנדבים. ותרומה כזו, לא מתקבלת ברצון.

"ויבאו האנשים על הנשים כל נדיב לב הביאו זוזו וזום וטבעת וכומז" (שְׁמוֹת ל"ה כב')

מדוע הקדים הכתוב את הנשים לאנשים בלשון "ויבואו האנשים על הנשים" ולא אמר בפירוש "אחר הנשים"? וגם היה על הכתוב לומר "ויביאו" ולא "ויבואו"? מתרץ ה"אלשיך" הקדוש על פי דברי חז"ל במדרש שכאשר חטאו האנשים בעגל, הנשים נעלו את דלתותיהן ופירשו מהאנשים באומרון שהם השתמדו, והן חזרו רק אחרי התיקון ותשובה. הרעיון הזה רמוז בתורה במה שהפריד הכתוב בין ה"נזם" ל"כומז" לרמוז שעל עסק "נזם" זהבם הן נעלו דלתותיהן ונפרדו, עד אחרי שראו שהאנשים תיקנו את החטא ואז נזקקו להם. וזה הרמוז למה "ויבואו האנשים על הנשים" על ידי שהביאו חז ונזם וכומז.

"אלה פקודי המשכן משכן העדות" (שְׁמוֹת ל"ז כא')

אומר "האור החיים" הקדוש שהמילה "אלה" בפסוק רומזת על מה שאמרו חז"ל במדרש ש"אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצות", כלומר, האדם צריך לתקן את החטא בדוגמתו. וכיון שכאשר ישראל חטאו בעגל הם אמרו "אלה א-להיך ישראל" (שמות לב' ד), לכן באה כאן המילה "אלה" בכחינת הזכות לכפרת העוון הזה. ואכן אמרו חז"ל במדרש שהמשכן נקרא "משכן העדות", כיון שעדות הוא להם שהתכפר להם עוון העגל. ואם נדקדק נראה שהמשכן הוא כנגד כל פרטי עוון העגל. הם התאוו תאוה ובקשו "אלהים אשר ילכו" לפניהם (שמות לב' א), כאן הם הכינו מקום ל"ה' א-להים אמת" שיהיה לפניהם. הם בנו מזבח והעלו עליו עולות, כאן הם הכינו מזבח להעלות עולות ושלמים לה'. הם נתנו את זהבם לעגל, כאן הם נתנו את זהבם, כספם וכל כלי חמדתם לשם ה'. שם הם פרקו את נזמיהם לעגל, כאן הביאו, "האנשים על הנשים", לא נזם בלבד, אלא את כל עדים מעליהם ואת כל כלי חמדתם. הם מינו אנשים לעשות את העגל, וכאן הם פקדו על בצלאל לעשות בזהב ובכסף. הם אמרו לעגל "אלה אלהיך", וכאן נאמר "אלה פקודי" לכפרה על החטא הזה.

"אלה פקודי המשכן" (שְׁמוֹת ל"ז כא')

אומר ה"ספורנו" שכל אחד מחלקי המשכן הכתובים למעלה, הם אותם הפקודים שנאמר עליהם "ובשמות תפקדו את כלי משמרת משאם" (במדבר ד' לב) ביד איתמר, כי כל אחד מהם היה ראוי להיות נחשב ולהיקרא בשם הפרטי, לא רק באשר הוא מהמין הזה. וכל שכן שהדבר נכון על כל אחד מכלי הקדש אשר במשא בני קהת, ולכן הם לא נפסדו ואבדו, כמאמר חז"ל "שמא תאמר אבד סברם ובטל סיכויים, תלמוד לומר 'עצי שטים עומדים' שעומדים לעד ולעולמי עולמים" והם גם לא נפלו ביד האויבים. וזה להיפך ממה שקרה למקדש, שבנה שלמה, וכליו כמבואר בחרבן בית ראשון על ידי נבוזראדן, שלא נזכר שם שום דבר מענייני המשכן שבנה משה רבנו.

"וכסף פקודי העדה" (שְׁמוֹת ל"ז כה')

מובא ב"דעת זקנים מבעלי התוספות" שהכתוב אומר "וכסף פקודי העדה" ואינו אומר "כסף התרומה" ולא "כסף התנופה" כמו שאמר "נחשת התנופה" וזאת כדי להגיד לך שכסף מנין העדה עולה למניין הזה כפי שהיה צריך למלאכת המשכן בצמצום, ובכסף ובנחשת פירט הכתוב מה נעשה בהם, לפי שרוב הכלים נעשו מהם, אבל בזהב לא פירש לפי שלא נעשה ממנו כלי שלם חוץ מהמנורה והכפורת וצפוי לקרשים ולבדים ולמזבח הזהב ולשלחן.

"ולא יכל משה לבא אל אהל מועד" (שְׁמוֹת מ' ל"ה')

מבאר ה"חזקוני" שמה שנאמר "ולא יכל משה לבא אל אהל מועד" היה בשעת הקמתו, כיון שהענן שכן עליו מיד, כדי להראות את חיבתו של הקב"ה לישראל. ורק אחרי כן, כאשר הענן היה מסתלק מתוך האהל ושוכן על הארון כדכתיב "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת" (שמות כה' כב), היה משה יכול לבא, שנאמר "ובבא משה אל אהל מועד" (במדבר ז' פט). מוסיף ה"חזקוני" שגם בבית עולמים היה כך, ש"לא יכלו הכוהנים לעמוד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד ה' את בית ה'" (מלכים א' ח' יא), בשעת השלמת מלאכת הבית היה הקב"ה מקדשו בענן ואחר כך היה מצמצם שכינתו על הארון בין הבדים.

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם:

פורטונה בן חמו בת סימונה, אליס מורלי בת לאה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושיירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:

שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

לבירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492